

Informasjon til deg som har fått tilbud om vaksine

Om covid-19

Covid-19 gir i hovedsak luftveisinfeksjon, men kan også gi symptomer fra andre organer. Mange får ingen eller milde symptomer, men noen blir alvorlig syke. Eldre og voksne med kroniske sykdommer har størst risiko for å få alvorlig covid-19 sykdom. Barn som blir syke har oftest et lett forløp med milde og kortvarige luftveissymptomer. Ungdom får oftere mer generell sykdomsfølelse, hodepine og muskelsmerter. Risiko for alvorlig sykdom hos barn og ungdom er lav, men det er mer smitte blant ungdom i videregående skoler enn blant andre aldersgrupper. Vaksinasjon vil bidra til å beskytte de få som kan bli alvorlig syke hvis de smittes, i tillegg til å minske smitten i samfunnet. Mindre smitte er nødvendig for å kunne lette på restriksjoner som har vært spesielt belastende for unge under pandemien.

Om koronavaksinen

Koronavaksinene forbygger koronasykdom. Målet er å beskytte liv og helse. Comirnaty® (BioNTech og Pfizer) er en mRNA-vaksine som er godkjent til bruk fra 12 år. Til årskullene 2004 og 2005 anbefales et intervall mellom første og andre dose på 8 - 12 uker. Beskyttelsen mot alvorlig sykdom er god allerede tre uker etter første dose. Nye studier har vist at et langt intervall kan gi en bedre effekt.

Hvordan virker denne vaksinen?

Vaksinen inneholder oppskriften (budbringer-RNA) på de typiske piggene på koronaviruset. Det gjør at kroppen lager ufarlige kopier av disse piggene som immunforsvaret kan trene seg på. Sånn lærer kroppen seg å kjenne igjen og forsvare seg mot ekte koronavirus hvis man senere blir smittet. Budbringer-RNA fra vaksinen blir raskt brutt ned av kroppen uten å påvirke arvestoffet. Vaksinen inneholder ikke levende virus og gir ikke koronainfeksjon. Koronavaksinen virker forebyggende. Den kan ikke kurere koronasykdom en allerede har fått. Denne måten å lage vaksiner på er ikke brukt mot smittsomme sykdommer hos mennesker tidligere, men teknologien er kjent og brukes i kreftbehandling.

Slik foregår vaksinasjonen

Vaksinen settes i overarmen. Du får to doser vaksine med minst 21 dagers mellomrom. Det er viktig at du tar andre dose til oppsatt tid. Før vaksinasjon vil du bli spurt om du er frisk, og om du har hatt reaksjoner på andre vaksiner du har fått tidligere. Husk å informere dersom du er gravid, har allergi, bruker medisiner eller har andre helseproblemer. Det er vanlig å utsette vaksinasjon ved akutt sykdom og ved feber over 38 grader. Etter vaksinasjon vil du bli bedt om å vente på vaksinasjonsstedet i minst 20 minutter.

Hvor godt virker vaksinen?

Vaksinen beskytter mot sykdom som skyldes det nye koronaviruset. Allerede en uke etter andre dose, hadde rundt 95% av de vaksinerte i studiene fått beskyttelse. Studiene tyder på at vaksinen i tillegg gir beskyttelse mot koronasykdom som er så alvorlig at det trengs sykehusbehandling. Foreløpig vet vi ikke hvor lenge beskyttelsen varer. Dersom beskyttelsen avtar over tid, kan det bli aktuelt med oppfriskningsdoser. Siden vaksinen hindrer sykdom vil den også hindre smittespredning, men vi vet ikke enda i hvor stor grad. Derfor er det viktig å fortsatt følge gjeldende smittevern råd.

Bivirkninger

Fra studiene som er gjort har vi god kunnskap om vanlige og mindre vanlige bivirkninger hos de vaksinerte. Vi kan ikke utelukke sjeldne bivirkninger eller bivirkninger som først kommer til syne lang tid etter vaksinerings. Allergiske reaksjoner forekommer hos enkelte, men er svært sjelden.

De aller fleste bivirkningene oppstår 1-2 dager etter vaksinasjon, er milde/moderate og går over etter et par dager. For noen få vil symptomene kunne være mer kraftige. Disse vaksinene ser ut til å gi mer av de vanlige bivirkningene enn det man er vant til for andre vaksiner.

- De fleste vaksinerte får smerter på stikkstedet.
- Andre vanlige bivirkninger er tretthet, hodepine, muskelsmerter, frysninger, leddsmerter og feber.
- Disse bivirkningene er vanligere etter dose 2.

Betennelse i hjertemuskelen (myokarditt) kan i sjeldne tilfeller oppstå etter vaksinasjon med mRNA-vaksine. Tilstanden oppstår oftest innen en uke etter andre dose, og er forbigående slik at de aller fleste blir friske innen én måned. Tilstanden gir brystmerter, tungpust, hjertebank og feber. Ved slike symptomer må lege oppsøkes og ungdommen undersøkes. Norske hjerteleger har vurdert at covid-19 sykdom kan gi mer alvorlig hjertepåvirkning hos enkelte, enn det som kan oppstå etter vaksinen, og at denne bivirkningen ikke bør hindre ungdom i å få tilbud om vaksine.

Hva gjør jeg hvis jeg får bivirkninger?

Dersom du opplever uventede, kraftige eller langvarige symptomer som du tror skyldes vaksinen bør du kontakte lege eller annet helsepersonell for vurdering og råd. Helsepersonell har plikt til å melde fra om alvorlige eller ukjente reaksjoner som de mistenker skyldes vaksine. Du kan også selv sende inn melding via helsenorge.no

Mer om vaksinen

Betinget godkjenning hva betyr det?

Denne koronavaksinen er testet ut i store studier hvor flere tusen personer har fått vaksinen. Studiene er gjennomført på samme måte som for andre vaksiner, men observasjonstiden er kortere. Legemiddelmyndighetene har gitt vaksinen en betinget godkjenning. Det betyr at det foreligger nok data til å vurdere at nytten av vaksinen er langt større enn risikoen, men at vaksineprodusenten må fortsette studiene og fortløpende gi legemiddelmyndighetene data som kommer til etter hvert.

Registrert vaksine

Når du får koronavaksine blir dette registrert i Nasjonalt vaksinasjonsregister SYSVAK. Opplysningene finner du på helsenorge.no

Vil du vite mer?

Spør gjerne legen din, de som vaksinerte deg eller annet helsepersonell. Se også Folkehelseinstituttets nettsider: <https://www.fhi.no/kvp>

Vaksinasjon er frivillig